

Aan

Staatssecretaris

nota

Beantwoording SO Nucleaire veiligheid 23 sept 2023

TER BESLISSING

Datum

31 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/310248

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &

Milieurisico's

Taakveld Nucleaire Veiligheid

en Stralingsbescherming

Beslistermijn

8 november 2023

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

Verschillende fracties binnen de Vaste Commissie van Infrastructuur en Waterstaat hebben op 26 september bij het SO Nucleaire veiligheid vragen aan u gesteld (bijlage 1). Deze vragen hadden betrekking op uw recente brieven over de vervalopslag van radioactief afval (3 april 2023), het voornemen van de Staat om de aandelen van GKN over te nemen (16 mei 2023) en verschillende onderwerpen op het terrein van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (3 juli 2023). Hierbij treft u de beantwoording van de vragen aan. Deze is afgestemd met M KE, en ambtelijk met de ministeries van EZK en BZ. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) heeft medeparaaf gegeven.

Zoals in de Staf van 27 oktober besproken is in de brief ook de uitkomst opgenomen van de evaluatie die EPZ heeft uitgevoerd naar de indirecte relatie met Rusland met betrekking tot opgewerkt uranium. De brief van EPZ (bijlage 2) zal als bijlage bij de beantwoording worden gevoegd.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u de bijgevoegde brief aan de Kamer (bijlage 3) met daarin de beantwoording te ondertekenen.

3. Kernpunten

De Vaste Commissie heeft vragen gesteld over meerdere onderwerpen. Onder de kopje 'politieke context' hierna wordt op de belangrijkste onderwerpen een nadere toelichting gegeven.

4. Krachtenveld/Toelichting per fractie

Drie fracties hebben vragen ingediend: de VVD, D66 en GroenLinks-PvdA. Deze vragen worden hieronder op hoofdlijnen beschreven met waar nodig een toelichting op het antwoord.

Vragen VVD

De VVD-leden vragen onder meer naar het *due diligence*-onderzoek inzake de overname door de Staat van GKN (vergunninghouder van de Kerncentrale Dodewaard). Dit onderzoek is iets vertraagd, en wordt naar verwachting in november afgerond. Indien de uitkomsten daartoe aanleiding geven (die wijzen er niet op) kunnen aanvullende afspraken met GKN worden gemaakt.

Op de vraag van de VVD-leden naar de capaciteit van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), geeft u aan dat deze capaciteit de afgelopen jaren al is uitgebreid met financiering van IenW. Daarnaast worden in het kader van het huidige coalitieakkoord twintig extra medewerkers geworven met middelen uit het Klimaatfonds.

Vraag D66

De leden van D66 hebben vragen bij de overname door de Staat van de Kerncentrale Dodewaard. Zij stellen dat de aandeelhouders van BV. NEA (de enige aandeelhouder van GKN) in totaal €1,5 miljard hebben onttrokken aan GKN. U antwoordt dat dit een winstuitkering betrof vanwege de verkoop van enkele bedrijfsonderdelen van NEA; dit zijn geen winsten uit de kerncentrale. Door de overname van GKN door de Staat wordt de verwachte bijdrage van de Staat aan de kosten van de ontmanteling van de kerncentrale juist zoveel mogelijk beperkt. Om herhaling te voorkomen, is in 2011 de verplichting tot financiële zekerheid ingevoerd voor nucleaire inrichtingen.

Vragen GroenLinks/PvdA

De leden van GroenLinks/PvdA vragen hoe de voormalige Kerncentrale Dodewaard zo spoedig mogelijk kan worden ontmanteld. In uw antwoord benadrukt u dat er vanuit veiligheidsoverwegingen geen aanleiding is om eerder te ontmantelen dan gepland (in 2045).

Daarnaast vragen de leden van GroenLinks/PvdA naar oude opwerkingscontracten van de kerncentrale Dodewaard (GKN) met British Nuclear Fuels Ltd. Deze zouden in hun ogen relevant kunnen zijn voor het lopende *due diligence*-onderzoek in het kader van de overname door de Staat van GKN. U meldt dat deze contracten worden meegenomen in het onderzoek. Ook geeft u aan dat de contracten verbruikte splijtstof betroffen die in het VK in verschillende bestanddelen werd gescheiden; het resulterende verglaasde hoogradioactieve afval is afgevoerd naar COVRA.

Deze leden constateren dat EPZ €10 mln. subsidie krijgt van EZK voor technisch onderzoek voor de verlenging van de bedrijfsduur van de Kerncentrale Borssele, terwijl EPZ – zo stelt de leden – zich als aandeelhouder van GKN zou hebben onttrokken aan de bekostiging van de ontmanteling van de kerncentrale Dodewaard. Zij vragen zich af of dit voor toekomstige subsidies aan aandeelhouders van GKN niet meegenomen zou moeten worden. In uw antwoord geeft u aan dat de subsidie van EZK noodzakelijk is voor de bedrijfsduurverlenging van de Kerncentrale Borssele, en dat tegenwoordig het instrument van financiële zekerheidsstelling garandeert dat kostenstijgingen voor ontmanteling ten laste komen van de vergunninghouder. Dit staat geheel los van eventuele subsidieverstrekkings.

Tot slot vinden de leden van GroenLinks/PvdA dat onvoldoende duidelijk is wanneer geldstromen bij Russische staatsdeelnemingen belanden. Zij geven aan dat de stroom van Kerncentrale Borssele wordt opgewekt met splijtstof uit de ANF-fabriek in Lingon (die gebruikmaakt van opgewerkt uranium dat in Rusland is verrijkt). Die stroom zou vanaf 2025 door PZEM verkocht worden aan de Nederlandse Spoorwegen, dat zo indirect oorlogshandelingen van Rusland in Oekraïne zou financieren. U antwoordt dat er geen leveringscontract is tussen eigenaar van kerncentrale Borssele EPZ en PZEM, maar dat de stroom op de

Datum

31 oktober 2023

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Taakveld Nucleaire Veiligheid
en Stralingsbescherming

Aan

Staatssecretaris

elektriciteitsmarkt wordt verkocht. Aan wie wordt verkocht, is bedrijfsvertrouwelijke informatie.

Evaluatie door EPZ

Na de beantwoording van de vragen is een passage gevoegd over de evaluatie van EPZ over haar proces van verrijking. EPZ geeft aan dat in het proces van verrijking de diensten van een Russische subcontractor noodzakelijk zijn voor het hergebruik van verbruikte brandstof uit de Kerncentrale Borssele. Hiervoor is wereldwijd geen alternatief. Bovendien zou het stopzetten van het huidige contract EPZ niet ontslaan van de financiële verplichting, zodat de geldstroom naar Rusland naar verwachting niet zou verminderen. Daarnaast zijn er nu in Nederland geen faciliteiten die gebruikte brandstofelementen geschikt kunnen maken voor langdurige (interim)opslag. Dit alles heeft EPZ doen besluiten het contract niet eenzijdig te beëindigen. U onderschrijft de conclusies van EPZ. Ook zegt u toe samen met de minister voor Klimaat en Energie te kijken naar het ontwikkelen van alternatieven om uranium te hergebruiken en de consequenties van eventueel niet-opwerken van verbruikte splijtstof in beeld te brengen.

5. Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

6. Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	Inbreng Kamer	De vragen van 26 september 2023
2.	Kamerbrief met voorgestelde beantwoording vragen SO	
3.	Brief EPZ Afweging lopend ERU-brandstofcontract	Uitkomst evaluatie EPZ naar indirecte relatie met Rusland m.b.t. opgewerkt uranium

Datum

31 oktober 2023

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Taakveld Nucleaire Veiligheid
en Stralingsbescherming

Aan

Staatssecretaris